

ایڈیٹر و پبلشر عبدالحمید الکریفی پرنٹنگ پریس پمیل باغ کوئٹہ خان شینک کرسا پور و آفس 302 تھرو فلور یونیورسٹی کمپلیکس فیز 1 جناح روڈ کوئٹہ خان تالان کرے

18 ستمبر 2026ء

زمان تارکھ، ادب ناکڑو

”ہزار زبان ناوب کا نڈمس، اونا زبان رکھوک ء۔“ جین مف براہوئی ادب نا پڑ آ تو دامفرضہ بھاز بیان کنگلک، واڈا باور کروک آک ہم بھاز اریر، ولے ہراڑے زبان نا رکھنا ہیئت مریک، اوڑے بھاز کم دا تعلقداری ء ادب تو ن گنڈلگ۔ زبان چا ہندرا آ تا رداٹ زبان اسے نا رکھنک وزندہ تنگ کن دا بیرہ اسہ پٹوسا تو پانگت مریک، ولے ”کل“ پانگت مفک۔ زبان تا بابت کاریم کروک آشکارا پرفیسر سعید لڑی پانگت کہ زبان اسے نا لوز آتے ہندن نوشتہ کنگلک، جنجنگ، کہ او فنے لس بندخ اسکان رسیٹنگ کن کاریم مف، تو دادے پوزو ء سر سہی اس پانگت مفک۔ واگہ داؤڑ مرے ہم تو داکان موئی ہم اسپن گام اس ارے کہ داکل لس بندخ اسکان سر میر وولدا داوفا زبان آ تو لری، یعنی مستعمل ہم میر تو گڑا کاریم اسہ کچ اسکانا سر ہلیک، واگہ داؤڑ مفک تو دا اسل ہندن ء دن کہ کس اس چاکے، ولدا کنپ تا۔ براہوئی زبان اٹ مروک نوشت آتے ہنگے تو او فنان ہم بھلو کچ اس لس بندخ اسکان انہن ہم سرمفہ، دانا سوب اتیا ہم شرہ نا بھلو گنجا نشت اس ارے۔ ولے براہقان کہ سر میریرہ، اوک ہم داکل ”مواد“ آتے خوتپوسہ۔ دن پانگت مریک کہ براہوئی زبان اٹ مروک آ نوشت آک گیشتری ہمو تپہ اسکان سر میریرہ، ہرا تیت نوشتہ کیک۔ نثر و نظم ہر قوم ا پڑتا حا لیت ہندن ء، ولے ہرا شاعری تے ”کیست نا شاعری پانگلک، اوک لس بندخ اسکان سرمف، وداسہ ہم سر سرا پنگت ء۔ یعنی گشندہ غانا تا باٹ باروک آ شاعر عک لس بندخ اسکان سر میریرہ۔ وخت اس کہ نوشت اٹ

خلق ملک دادنا کٹر دار آک

..... محبوب شاہ

میلانی ٹی چڑی تاسہ بھڑمتکن ع روایت
س ارے کہ چڑیک میلا ٹی چڑس
لنگھنا بنا ع بھلو چلم اسے نا
س مریک، چلم نا لنگھنا آن مست ہر
چڑس ثواب نایت اس چلم نا دانو پی ٹی
نلر اس چڑس شاکھ، ولدا ہر چڑس
چلم آن منہ زوراک ع کش چلک۔
ہندن وارث ہر چڑس تینا منت اس
چلم ع لنگھنا نا کوشت کرے، ولے
چلم کلک۔ و اخیر اٹ ملنگ آتا مکاش
پہل کرے، اڑے چڑی غلام
ہر اڑے، دا چلم اوڑان بیدس لکک۔ ابا
س مر اس درخت اسے نا کیرغ آن
بولوک لٹ۔ ابا ع تو اکر برید، ہنڈاؤن
کہنا بادہ س چلم نائل اٹ بلک،
لنگھنا تے ترضین اڑیکار۔ چلم نا چلنگک
آن مست تو اراس خلک پارے، دم
تنگر، چڑیک کل زور آن پارے، بھٹکے
ہے۔ ابا چلم نائل ع ہندن زور آن
چلک، تو سنگت اک! باور کیرے، چلم نا
چنک خاخر دیرہ۔ ولدا کل چڑیک ابا
کن چھاپ خلک، ترندان ہیبت اسے
مرغ اٹ مر ٹی خلک۔ ہندن میلا نا نا
ابا ہوتا گین آتش آتیاں کرے۔ تو
خواجہ غاک! دا اک سرکاری ع میلا اس
سکے تو باور کیرے ابا چلم لنگھنا او لیکو
نعام عودو کی۔ ”چڑی غلام نار
نایت آتیاو نا سنگت اک بھڑمتکار۔
بھیک بوگ شوگی آندخ آتیاں پڑ
سک۔ بنو دلال نار پارے ”چڑی
غلام نار تینا بادہ ناگپ آتا بنا ٹی
پارے کہ ابا اسدے کمال کرے، ای
است اسٹ پاریت کہ ابا تے کمپوئر
سجاد کرے۔“ غوغو چھو انا مار

سیل انامرغن و بخ عن اس کس
گورچچ نانوئزک آتہوینا زورا کی نا
شکار عخلگ کس کاشم تابارن نا
چن آک کاگر آتون ہیوتی نا بے
سہب عکوشت کریرہ، ولے الیو وار
ہیننا خلسا کشکارہ دُن بال کریرہ
نی پوافتے آسمان نا پانادے زروخت
اسے نی چک کرونی ع دگی سینا
گورگ وچک سینا کاگر آخلوزنگ
بے سگ ع تکلیف ایننا دس ع
تک.....

خلق اپنا چہنجا بھلا اس انت کہ کل محل
خسرتن ترہنجا آئینہ سر کدالہم آنگ آنگ
من او فیکن عزرا نیل نا کلبو اسے آن
کم الو.....

وے او دادر باروک آگور بیچی ٹی ہم
نخیدا آئی اسے کس..... لب ۛنت تا
کیہ رخ آن لائز سا بیٹیس..... اسہ
آست انا تے درپ درپس..... اسہ
اسد اولو نا جان ہین نہ سیم سیم مرسا
تر بسکہ دنگہ ساہار نکلیہ آن پد چوڑی
خلے سخ مرے..... پشویان او بنو
آنبار اونا سہ ۛ بند کنگہ کس..... او
ہر کاریم آئے جتے باریز کرسا پانا د
کریس، ۛ ایجوحت نا چولیک کف
کروک آمنت انگا لوک آنبار
اوے کاٹم آہر سا جزوہ غانا سمندر
آئی تا تر خلیفہ..... اوے ہموخت
سا متا ہرا تم خواہش آتا کور انگا
آغوش سمندرا تگرہو نی جانچ ۛ ہلسا
پدی ہریٹیکس..... دم دخی او
سر پندس کہ بھلو تاوان اس
کریٹ..... پین نا امانت آن

مرو گلاٹ۔ ایڈوکلر جو جندانا کنا کنا کنا
نما مون آئے۔ ای شست سال آن
دپ اولیکو وار تینا لمسی آ بو لی براہوئی نا
تو ار مدو مدو سے مت نے آن بنگٹ۔ و
شست سال آن داسو اولیکو وار ای نم
تو ن تینا تینا بو لی فی بیت لنگٹ اٹ۔
شست سال اسی دا بولی نا سارو لوز
نن۔ کناٹ۔ ہمو دے آن کے نئے
خنات۔ خوشی ہم کریٹ و تینا وطن
بلوچستان تینا خاوت کن نن درست
ہو غاٹ۔ ہنداڑے ای اسر
ہندوستانی نیازی سے تو ن برام
کریٹ۔ داسر کنا چنک و رنا، و کنا
نواسر عاک ہم اریر۔ کنا چنا مار مسر
مسر۔ مار کٹر عاکل برای، و ارٹ
نا سعودی عرب اٹ کریم کس۔ اسٹ
تاویٰ تی جو۔ داسر ای بیہر مسٹ۔ و تینا
مس تے کن سخت فریشاں اٹ۔ ای
داسر عمر اٹا گڈ بیو شیخ اٹی اٹ۔ ایلم
تینا بچیداری نا خواستگار اٹ۔ و تینا
مس تے اٹھا نا جا ک غا تینا ایلم تار
تو ن یاتینا ملک انسیال سے تو ن برام
تنگ خواوہ۔ پین حوال خیر۔ و دلا ماما
پارے۔ ”خواجہ عاک! ہم تینا حوال
اٹجو۔“ چڑی غلام نا مار بھلاکس۔ سنگٹ
آتا موکل حوال تس۔ ”ماما حوال خیر
و، داسر براھل پین و ہرا شارا پین
و فی بلکس، نن نا شارا وعلق نا بندرغ
اُن۔ نن ہر چار اٹ سنگٹ آک پکرا نا
نیت اٹ ہندوستان آہسن۔ دامنہ
وے آن فی ناخو ک آہسر، تو ن نے
آن خلید، کدون مٹ فی ہندوستان نا
سیاڈی اس مروں۔ داسر ہم نن
آن تزان، تینا کمرہ غاسن۔ نے خدا
داڑے اس، و فی ناقلق انا بندرغ اس
پیش تماس، پین حوال اف ایتن نے
خیر۔“
حوال آن پد بودال نا مار ماما و پارے
”نن ہر چار اٹ سنگٹ نا قلع نا بندرغ
اُن۔ فی نا یا ایلم تانین دیر دیر۔“ ماما
بارے۔ ”بھلا ایلم نا کن پین پھر عہ، نن

یلہی (افسانہ)

نوریر کانی

تیتا محبت نا پلِوے ہنگ کس.....
 خوک انا حو بی ٹی ریپنگ کہ..... محبت نا
 کمرہ غان اولد کس..... شیشہ آ
 درچے نا روشنائی ء اوے اپودار
 کر بیس..... ہنا کرہئی، او محبت
 لون اٹ نن دُر دیوانی
 کر بیس..... اوے سوچ آتا
 گردان یات تس کہ چارو مسٹ
 ہرتم اولف متکن آ پوتار ءار پوسکن
 آ پوتار لون بزغی کن برُ تو کیکر
 اسے آوقا امپ داڑے بھلا جونا
 پاندا آئے..... او داڑے مہالو آن
 نزدیک مخلوق تون نسیاے، تنہا کاش
 جگ ءچک کرے..... ہرتم او حو بی نا
 مون نا غا ءار ورو کی رہو ءار کیو
 او محبت ء حو بی نا بام آچرینگسا
 خنہ..... محبت نا زبانی ورنائی و
 شپارک انگا بلاد اوے دلگیر
 کرے..... محبت ہم او سنا اکن
 بام آن ختے پاش کر سنا نشان
 تسک..... داہڑے نامری ملاس اس
 جوڑمس..... آخر اسہ دے محبت
 اوے اشارہ فی توار کرے..... او
 خلوک آست اقرن دُزی ٹی حو بی
 نا پندا گیٹ آن کرہئی محبت تون
 ءار کیو کپاری ء کرے..... اسہ ایلو ء
 خوک آن خنگ آن پدزہرینامری
 آتینک قیامت اس مس.....

”ولدا“ نابنگ تون محبت نامون آ
عجب ع بشخندہ اس تالان مس.....
محبت اوڑکن کسریلہ کرے..... ہڑتوم
آک کمرہ ٹی ہُسر ہراڑے پاس اس
مُست مُست انگا لوک باغان کف

خرپنک آتاؤپہ

.....غنخوار حیات.....

[illegible]

سکر، ہٹان، ولے دشت و کوپوڈر آن
 مومن آہنگ کٹوس۔ نم خوش بخت
 اُڑے، کہ خوانارے، اینو دہلی دکن
 اسکان مرمے۔ آخا تو نم ہم اینو
 جاگد اس کوغ بھا کریرے۔“
 جٹ اسے تھلج اس ک پائے ہتم
 بس۔ اینتے کہ ماما تھکن آغل ملک
 دادوالا رنٹ بس۔ اسے چنن و بوگ
 شوگ اس بنا کرے۔ ماما ہیبت آتیاں
 ستا تاکہ، ماما مھکن و جوگ اس
 منے۔ داسگت اک تاناکہ بیہنی تیر
 ماما تیا دکان و بند کر بس۔ بچ آدے
 سنگت آتوں کچاری کر یکہ۔ وخت
 وخت اس نیکان ہم ہنداڑے ہوئل
 اس چا کچا کہ، اوکل سنگت آتے اس
 اسٹ آہو غساب کر ساموکل کرے و
 سنگت آتے تینا اتر کو کلبو و ہتیا

شولائس او محبت نادوٹی ہلک
پارے

”کسانساہ۔۔۔ رومیؒ فی بھلوان خان اس
مس وادہ خدائے من کے ہرام کر۔۔۔“
پشواؤنی ء بیان کر سا انخر اومت زاری
فی تمنا۔۔۔ محبت ٹاکواسا خلک مخا۔۔۔
”نے واسواں نا ولدی آخانی تو اسہ
وار ملا۔۔۔ فی بلدا داخ انگنا کن ء
پاسن آ آجب ائی گدر بیفنگ کن
بس۔۔۔“ محبت اودے آجب کن
دوتے تالان کرے۔۔۔ وارا گام
پدی مس۔۔۔ پشوں ء گاڈو آن
کشا۔۔۔ بلٹ کر سنا تینا محبت آ
تورے۔۔۔ محبت پشوں ء خا حیران
مس۔۔۔
”پاکہ کن کون برام کیسہ، کسے تینا
عزت کیسہ۔۔۔؟“ اوجیت ء زاری
کر سا پارے۔۔۔ محبت خار ائی
بس۔۔۔
”عزت۔۔۔ نے کون ء کیبیک
داکان تینا مون ء چرپ کریر
ہنا۔۔۔ یلٹی تے دیر ہرام
کیک۔۔۔“ محبت دا پاسا اوڑکن
جلبو کرے۔۔۔ ولے اونا ہور ماشغا
تخو کس۔۔۔ ٹاک ٹاک نا تو اوتون
محبت ہڑوٹم اودتینی ہینر ء تورسا گوڈ
خلک۔۔۔
”یلٹی“، تور اونا خف تیتی پنسا
ہنا۔۔۔
”ای یلٹی اس اف۔۔۔ ای سچا مہر
اس کریت۔۔۔ ای یلٹی اس
اف۔۔۔ ای یلٹی اس اف۔۔۔“ او
چیجاٹ خلسا پو پاڑ کرے۔۔۔
پشوں ء تینا خس آتھنی۔۔۔ وارا ٹاکہ
مس۔۔۔ تو اونا جندنا خرا زیل آلٹ
آسا دے غارائی لگ۔۔۔

